

สรุปการเข้าร่วมการประชุม “Reinforce the Role and Functions of the Media in the Era of ASEAN Economic community” โดย Indonesia Broadcasting Commission (KPI)

ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

30 มีนาคม – 1 เมษายน 2559

โดย

สำนักวิศวกรรมและเทคโนโลยีกระจายเสียงและโทรทัศน์ (ทส.)

สำนักงานอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ (ปส. ๒)

ส่วนงานเลขานุการประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญของการประชุมทางวิชาการโดยอ้างอิงเนื้อหาจากการประชุมทางวิชาการเท่านั้น ทั้งนี้ รายงานนี้อาจมีการแสดงข้อมูลบางส่วนที่ได้รับมาจากการประชุมทางวิชาการด้วย ดังนั้น ผู้จัดทำรายงานนี้จึงไม่สามารถยืนยันความถูกต้องของเนื้อหาหรือข้อมูลได้ และขอสงวนความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม อันเกิดมาจากการนำรายงานนี้ไปใช้ทุกกรณี

สรุปการเข้าการประชุม “Reinforce the Role and Functions of the Media in the Era of ASEAN Economic community” โดย Indonesia Broadcasting Commission (KPI)
ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

1. การดำเนินงาน

ประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ เข้าร่วมประชุมของ Indonesia Broadcasting Commission (KPI) และบรรยายในหัวข้อเรื่อง “Migration to Digital Terrestrial Television” ระหว่างวันที่ 30 มีนาคม - 1 เมษายน 2559 ณ เมืองลัมบก สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลของประเทศไทย โดยเฉพาะเรื่องการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิทัล ให้กับหน่วยงานและองค์กรในภูมิภาคอาเซียนที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

2.2 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การดำเนินงาน ตลอดจนรับทราบความคืบหน้า อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัลขององค์กรกำกับดูแลที่เข้าร่วมงานประชุม ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

2.3 เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ของเครือข่ายองค์กรกำกับดูแลในภูมิภาคอาเซียน อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ระหว่างกัน

3. รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

3.1 พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์	ประธาน กสท. และรองประธาน กสทช.
3.2 นายอรรถชัย แมนมนตรี	พนักงานปฏิบัติการระดับสูง สังกัด ทส.
3.3 นางสาวณัฐชญา ทวีวิทย์ชาตรียะ	พนักงานปฏิบัติการระดับกลาง สังกัด กส.
ช่วยปฏิบัติงานส่วนงานประธาน กสท.
3.4 นายเพชร สิริบริรักษ์	พนักงานปฏิบัติการระดับต้น สังกัด ปส.

4. สรุปผลการดำเนินงาน

4.1 การบรรยายของประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ ในหัวข้อเรื่อง “การเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล” (Migration to Digital Terrestrial Television) ซึ่งจัดโดย Indonesia Broadcasting Commission (KPI)

Indonesia Broadcasting Commission (KPI) เป็นหน่วยงานอิสระที่กำกับดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของประเทศอินโดนีเซีย และเพื่อส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ หน่วยงาน KPI จึงได้จัดการประชุมเชิงยุทธศาสตร์ในระดับชาติ (Strategic Forum) ขึ้นทุกปี ซึ่งหน่วยงาน KPI จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรกำกับดูแลจากนานาประเทศมาบรรยายและประชุมในหัวข้อที่กำหนดให้ โดยในปีนี้ หัวข้อที่หน่วยงาน KPI กำหนดคือ การเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล “Migration to Digital Terrestrial Television”

ทั้งนี้ ในการอภิปรายและประชุมในหัวข้อดังกล่าว หน่วยงาน KPI ได้เชิญตัวแทนจากองค์กรหรือหน่วยงานกำกับดูแลด้านกิจการโทรทัศน์มาบรรยายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละประเทศ ซึ่ง พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ ได้รับเชิญมาบรรยายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของประเทศไทยในการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล นอกจากนี้ หน่วยงาน KPI ยังได้เชิญ Dr. Hamit Ersoy จากประเทศตุรกี และ Dian Fatwa จากประเทศออสเตรเลียมาร่วมบรรยายในงานประชุมครั้งนี้ด้วย

4.1.1 ประสบการณ์ของประเทศไทยในการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล

พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ ได้เริ่มต้นบรรยายเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยว่ามี 4 ลักษณะดังนี้

1. การให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Network)
2. การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Facility)
3. การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Service)
4. การใช้บริการแบบประยุกต์ (Application)

ทั้งนี้ การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Service) นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ กล่าวคือ การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ (Frequency) และการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ (Non-Frequency) โดยการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ (Frequency) มีการแบ่งลักษณะการให้บริการออกเป็น 3 ประเภทคือ 1. ประเภทบริการสาธารณะ 2. ประเภทบริการชุมชน 3. ประเภทบริการทางธุรกิจ ซึ่ง กสทช. ทำหน้าที่กำกับดูแลตามใบอนุญาต สิทธิการใช้งาน และลักษณะใช้งานดังนี้

1. ใบอนุญาตโครงข่าย (Networks License) มีสิทธิการให้บริการระบบการเชื่อมโยง (Operating Right)

2. ใบอนุญาตการให้บริการ (Service License) มีสิทธิในคลื่นความถี่ (Spectrum Right) และสิทธิการกระจายเสียง (Broadcasting Right)

3. ใบอนุญาตการใช้ประโยชน์ (Application License) มีไว้สำหรับการให้บริการสื่อประสมหรือการให้บริการอื่นทำนองเดียวกัน (Convergence)

4. การให้บริการฟรี (Free Services) ซึ่ง กสทช. ได้จัดให้มีบริการฟรีแก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป (Must Carry) และหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป (Must Have)

นอกจากนี้ พันเอก ดร. นทีฯ ยังได้อธิบายถึงความคืบหน้าของการเปลี่ยนผ่านไปสู่การบริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลว่า ประเทศไทยเริ่มมีแผนการเปลี่ยนผ่านตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 และได้เลือกมาตรฐานระบบดิจิทัล คือ DVB-T2 ในเดือนมิถุนายน 2555 ซึ่งการกำกับดูแลในปี 2555 นั้นเป็นการวางแผนการเปลี่ยนผ่านสู่การบริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลพร้อมทั้งกำหนดแผนความถี่สำหรับการให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลและกำหนดมาตรฐานทางเทคนิค ต่อมาในปี 2556 กสทช. เริ่มกำกับดูแลโดยการออกใบอนุญาตโครงข่าย (Network) ใบอนุญาตสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) และใบอนุญาตการให้บริการ (Service) โดยใบอนุญาตการให้บริการเป็นการออกใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการทางธุรกิจ ด้วยวิธีการประมูล และในปี 2557 กสทช. เริ่มออกใบอนุญาตการให้บริการประเภทบริการสาธารณะ และสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่การให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลด้วยการแจกคู่มือให้กับทุกครัวเรือน (ประมาณ 22 ล้านครัวเรือน) ทั้งนี้ ในปี 2558 กสทช. จะเริ่มต้นการยุติการให้บริการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก และจะเริ่มให้ใบอนุญาตการให้บริการประเภทบริการชุมชนหลังจากยุติการให้บริการในระบบแอนะล็อกแล้วเสร็จ

ในส่วนของการให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลนั้น กสทช. ได้ออกแบบช่องรายการไว้ทั้งหมด 48 ช่องรายการ แบ่งเป็น 12 ช่องรายการสำหรับบริการชุมชน 12 ช่องรายการสำหรับบริการสาธารณะ และ 24 ช่องรายการสำหรับบริการทางธุรกิจ โดยประเภทบริการธุรกิจนั้น แบ่งย่อยออกเป็น 3 ช่องรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว 7 ช่องรายการสำหรับข่าวสารและสาระ 7 ช่องรายการสำหรับรายการทั่วไปแบบความคมชัดปกติ และ 7 ช่องรายการสำหรับรายการทั่วไปแบบความคมชัดสูง

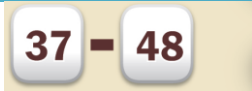
และในส่วนของการออกแบบการประมูลสำหรับการให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลประเภทบริการทางธุรกิจนั้น ได้กำหนดให้ราคาเริ่มต้นจะเท่ากับราคาขั้นต่ำ และการประมูลจะมีทั้งหมด 4 รอบตามแต่ละประเภทของช่องรายการ ซึ่งผลการประมูลนั้นมีมูลค่าทั้งหมด 1,118 ล้านบาท (เมื่อเปรียบเทียบกับราคาเริ่มต้นที่ 332 ล้านบาท)

ตารางที่ 1: ผลการประมูลช่องดิจิทัลของประเทศไทย

ประเภทรายการ	ราคาเริ่มต้นการประมูล (ล้านบาท)	ราคาที่ได้ (ล้านบาท)
วาไรตี้ ความละเอียดสูง (7 ช่องรายการ)	232	521
วาไรตี้ ความละเอียดปกติ (7 ช่องรายการ)	58	351
ข่าว (7 ช่องรายการ)	34	203

เด็ก (3 ช่องรายการ)	9	43
รวมทั้งสิ้น	334	1,118

ตารางที่ 2: ช่องรายการในโทรทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย

ประเภทช่องรายการ	ชื่อและลำดับช่องรายการ
12 ช่องรายการประเภทบริการสาธารณะ	
24 ช่องรายการประเภทบริการทางธุรกิจ	 <p>ช่องรายการเด็ก เยาวชนและครอบครัว</p>
	 <p>ช่องรายการข่าวและสาระ</p>
	<p>ช่องรายการทั่วไปแบบความคมชัดปกติ</p>
24 ช่องรายการประเภทธุรกิจ (ต่อ)	 <p>ช่องรายการทั่วไปแบบความคมชัดสูง</p>
12 ช่องรายการประเภทบริการชุมชน	

ในส่วนของโครงข่ายสำหรับโทรทัศน์ดิจิทัลนั้น ประเทศไทยมีทั้งหมด 5 โครงข่ายด้วยกัน โดยแบ่งเป็น กรมประชาสัมพันธ์จำนวน 1 โครงข่าย กองทัพบกจำนวน 2 โครงข่าย อสมท. จำนวน 1 โครงข่าย และไทยพีบีเอสจำนวน 1 โครงข่าย ทั้งนี้ กสทช. ได้กำหนดเงื่อนไขของผู้รับใบอนุญาตโครงข่ายไว้ดังนี้

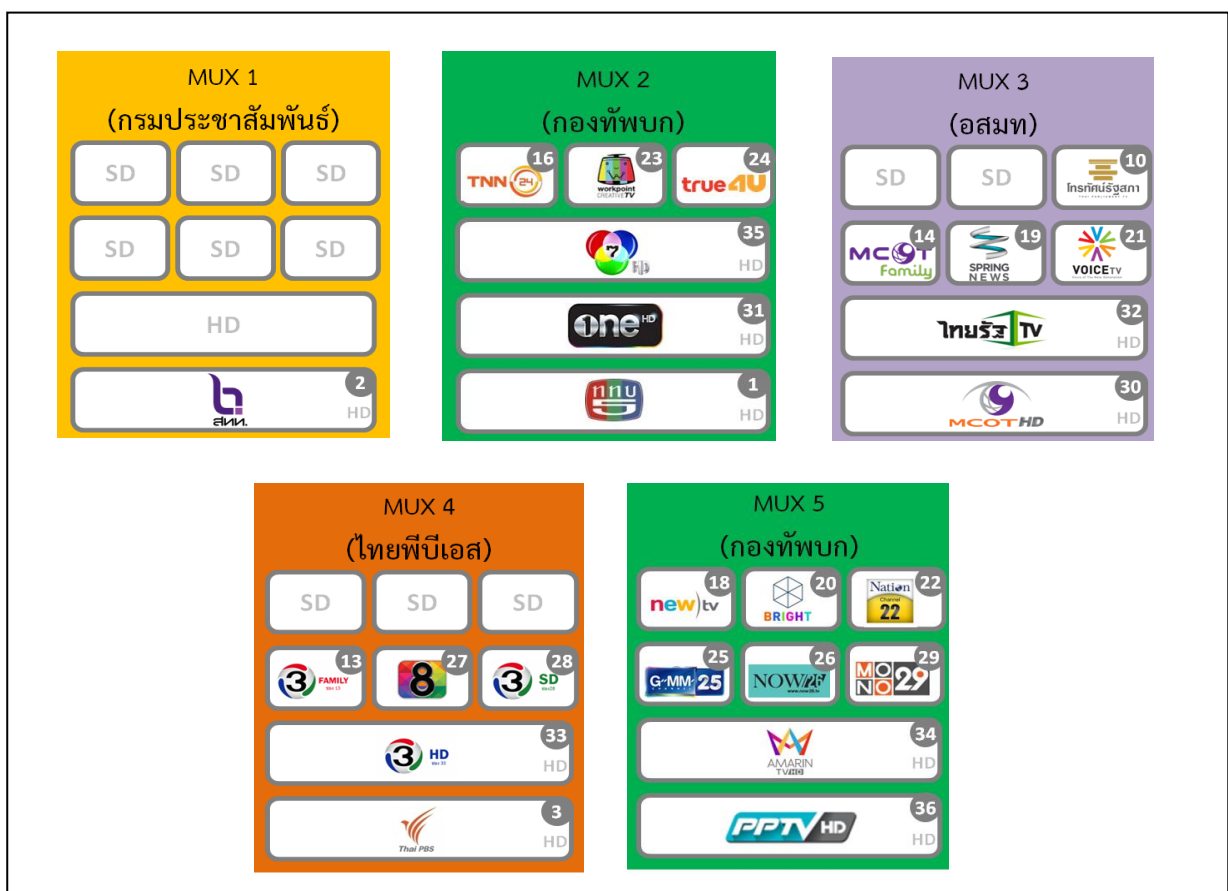
ระยะที่ 1 (เดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน 2557) ต้องครอบคลุมพื้นที่ให้บริการร้อยละ 50 ของครัวเรือน

ระยะที่ 2 (เดือนมิถุนายน 2557 – เดือนมิถุนายน 2558) ต้องครอบคลุมพื้นที่ให้บริการร้อยละ 80 ของครัวเรือน

ระยะที่ 3 (เดือนมิถุนายน 2558 – เดือนมิถุนายน 2559) ต้องครอบคลุมพื้นที่ให้บริการร้อยละ 90 ของครัวเรือน

ระยะที่ 4 (เดือนมิถุนายน 2559 – เดือนมิถุนายน 2560) ต้องครอบคลุมพื้นที่ให้บริการร้อยละ 95 ของครัวเรือน

ภาพที่ 1: โครงข่ายโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลของประเทศไทย

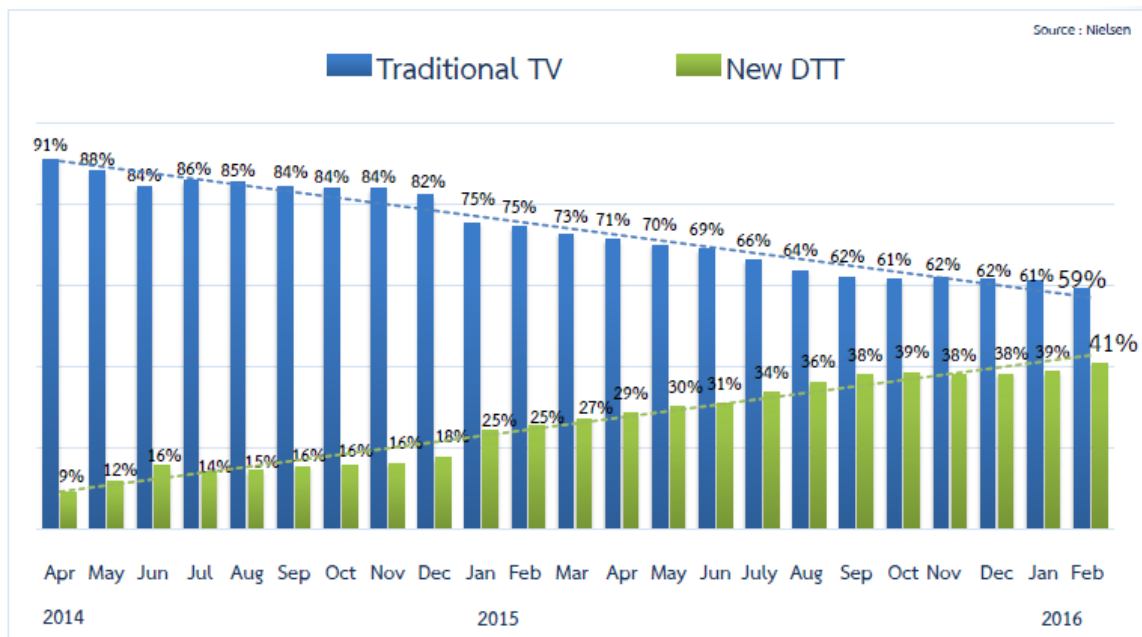

โดยสรุปแล้ว การเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ดิจิทัลนั้น เงินที่ได้จากประมูลได้นำเข้าสู่กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่ง กสทช. ได้อนุมัติเงินกองทุนฯ บางส่วนมาสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ดิจิทัลโดยการแจกคู่มือมูลค่า 690 บาทในทุกครัวเรือน สำหรับการแลกกล่องดิจิทัลทีวีนั้น ได้มีการแจกคู่มือไปแล้วประมาณ 13 ล้านครัวเรือน

พันเอก ดร. นทีฯ ยังกล่าวถึงแนวโน้มและทิศทางของโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลของไทยที่กำลังเติบโตไปด้วยดี ซึ่งการสำรวจความนิยมในการรับชมในกิจการโทรทัศน์ (TV Rating) พบว่า การให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเริ่มมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การให้บริการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกมีส่วนแบ่งการตลาดลดลง ยกตัวอย่างเช่น โดย ช่อง Workpoint (ช่องในระบบดิจิทัล) มีความนิยมมากกว่าช่อง MCOT (ช่องในระบบอนาล็อก) นอกจากนี้ ยังพบว่า สองช่องดิจิทัลซึ่งได้แก่ ช่อง 8 และ Mono29 จัดอยู่ในห้าอันดับแรกของการสำรวจความนิยมการรับชมในกิจการโทรทัศน์ในไตรมาสแรกแห่งปี 2558 และ ช่อง One และ True4U อยู่ในสิบอันดับแรกของความนิยมในไตรมาส 2 ของปี 2558

ทั้งนี้ แม้ว่าในปัจจุบันช่องในระบบแอนะล็อกยังมีส่วนแบ่งของผู้ชมมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการขยายตัวของส่วนแบ่งผู้ชมในระบบดิจิทัลจะมีมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยจากการสนับสนุนการแจกคู่มือสำหรับการซื้อกล่องรับสัญญาณดิจิทัล และปัจจัยด้านเนื้อหารายการที่น่าสนใจ เช่น การถ่ายทอดสดกีฬา โดยจากกราฟแสดงส่วนแบ่งผู้ชมระหว่างการให้บริการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกและการให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับแล้ว ระบบดิจิทัลมีส่วนแบ่งผู้ชมอยู่ที่ร้อยละ 41 และระบบแอนะล็อกมีส่วนแบ่งผู้ชมร้อยละ 59

ภาพที่ 2: แนวโน้มส่วนแบ่งผู้ชมโทรทัศน์ของไทย (ระบบแอนะล็อกและระบบดิจิทัล)

ตารางที่ 3: ค่าใช้จ่ายสำหรับโฆษณาในกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทย

โทรทัศน์ภาคพื้นดิน	ปี 2557		ปี 2558		ร้อยละการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี 2557 ถึง ปี 2558
	ล้านบาทสำหรับรัฐ	ร้อยละ	ล้านบาทสำหรับรัฐ	ร้อยละ	
อนาล็อกเดิม (6 ช่อง)	1,861.94	88.14	1,679.47	73.32	-9.80
ดิจิตอล (21 ช่อง)	250.61	11.86	611.05	26.68	143.83
รวม	2,112.55		2,290.52		8.43

แหล่งข้อมูล : Nielsen Thailand

และเมื่อพิจารณาสัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับโฆษณาในปี 2558 พบว่า การโฆษณาผ่านระบบโทรทัศน์ดิจิตอลมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 144 ซึ่งนับว่าเป็นสัดส่วนที่สูงมาก ในขณะที่ การโฆษณาในระบบโทรทัศน์แอนะล็อกมีแนวโน้มลดลงในระหว่างปี 2557 ถึงปี 2558

ภาพที่ 3-4: ประธาน กสท. กล่าวบรรยายในหัวข้อเรื่อง “การเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล” (Migration to Digital Terrestrial Television)

4.1.2 กระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลของสาธารณรัฐตุรกี

การกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาสูงสุดวิทยุและโทรทัศน์แห่งสาธารณรัฐตุรกี (Radio and Television Supreme Council) ซึ่งดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายในปี 1994 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2011 โดยประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งหมด 9 ท่าน ทำหน้าที่กำกับดูแลทั้งทางด้านเทคนิคและด้านเนื้อหารายการ ครอบคลุมด้านการจัดสรรคลื่นความถี่ การออกใบอนุญาต และการตรวจสอบเนื้อหารายการ

ปัจจุบัน สาธารณรัฐตุรกีมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 24 ล้านครัวเรือนโดยประมาณ และมีจำนวนผู้ประกอบการวิทยุและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ผู้ประกอบการวิทยุและโทรทัศน์ผ่านเคเบิล และผู้ประกอบการวิทยุและโทรทัศน์ภาคพื้นดินรวมทั้งสิ้น 1,624 ราย มีจำนวนสมาชิกที่รับบริการผ่านโครงข่ายดาวเทียมรวม 5,440,545 ราย และมีจำนวนสมาชิกที่รับบริการผ่านโครงข่ายเคเบิลรวม 1,679,138 ราย

สภาสูงสุดวิทยุและโทรทัศน์แห่งสาธารณรัฐตุรกีแบ่งประเภทการอนุญาตออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมและเคเบิล และผู้ประกอบการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์

ผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ภาคพื้นดินที่ได้รับอนุญาตในปัจจุบันมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ไปจนกว่าจะมีการจัดประมูลคลื่นความถี่ขึ้น นอกจากนี้ ผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ภาคพื้นดินยังมีการแบ่งตามประเภทพื้นที่การให้บริการออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ จำนวนผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ภาคพื้นดินสามารถแยกตามประเภทพื้นที่การให้บริการดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

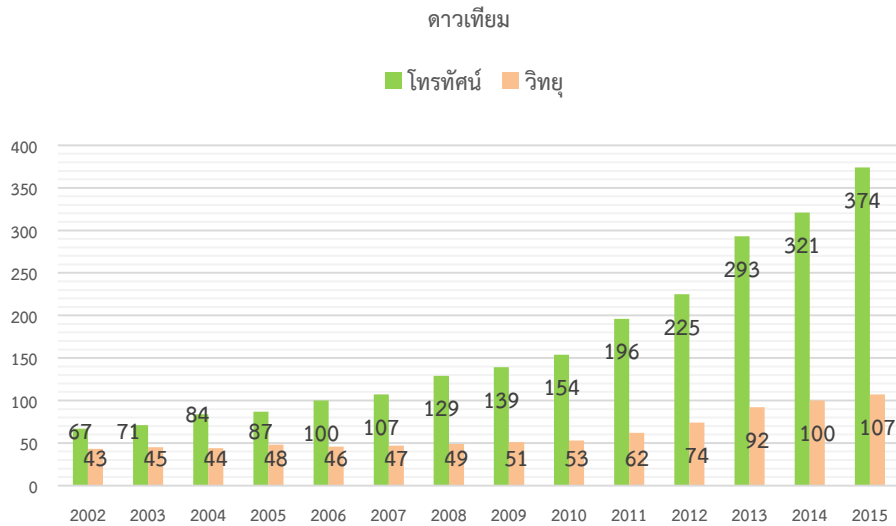
ตารางที่ 4 จำนวนผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ภาคพื้นดิน

ประเภทพื้นที่การให้บริการ	จำนวนผู้ประกอบการกระจายเสียงภาคพื้นดิน (ราย)	จำนวนผู้ประกอบการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน (ราย)
ระดับชาติ	39	24
ระดับภูมิภาค	99	15
ระดับท้องถิ่น	901	201
รวม	1,039	240

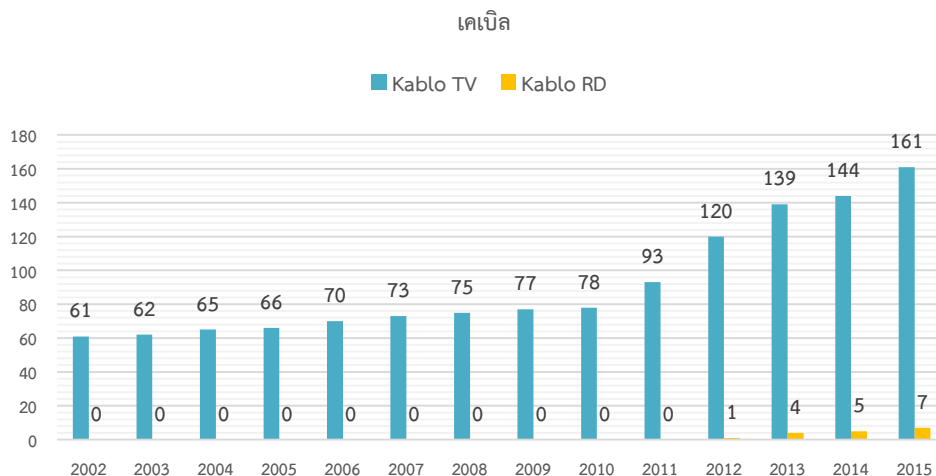
สำหรับจำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมและเคเบิลนั้น ในระหว่างปี 2002 – 2015 สาธารณรัฐตุรกีมีผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเป็นจำนวนมากกว่าผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประกอบการกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่าน

เคเบิล รวมทั้งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมยังมีอัตราการเพิ่มที่สูงกว่าด้วย (ภาพที่ 5 และ 6)

ภาพที่ 5: จำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (ปี 2002 -2015)

ภาพที่ 6: จำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านเคเบิล (ปี 2002 -2015)

ในส่วนของผู้ให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์นั้น สภากรรณรัฐตุรกีมีผู้ให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมจำนวน 2 ราย คือ ผู้ให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมจำนวน 2 ราย คือ ผู้ให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านเคเบิล จำนวน 1 ราย และผู้ให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์ผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet

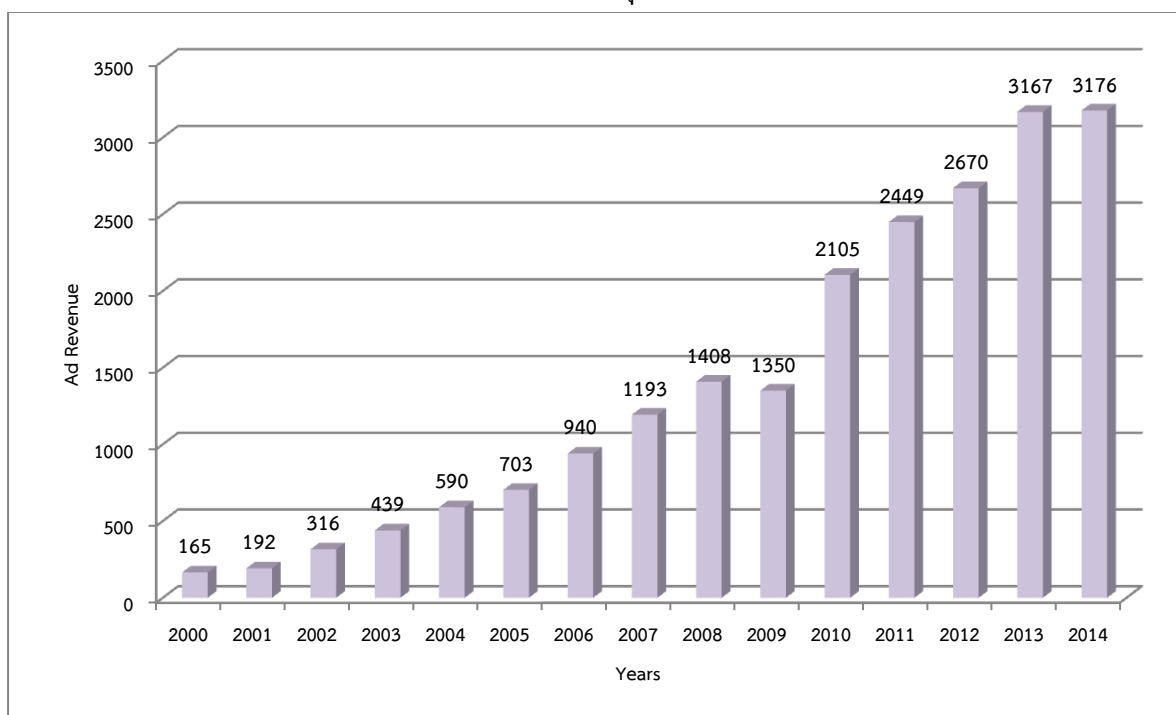
Protocol Network) จำนวน 1 ราย โดยผู้ให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์แต่ละรายมีจำนวนสมาชิก ณ สิ้นปี 2015 เป็นไปตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนสมาชิกแยกตามผู้ให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงและโทรทัศน์

ชื่อผู้ให้บริการโครงข่าย	ประเภทโครงข่าย	จำนวนสมาชิก ณ สิ้นปี 2015 (ราย)
Türksat A.Ş.	เคเบิล	1,159,637
TTNET A.Ş.	อินเทอร์เน็ต	305,496
D-smart	ดาวเทียม	1,660,089
Digitürk	ดาวเทียม	3,457,950

นอกจากนี้ มูลค่าตลาดโฆษณาสำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ระหว่างปี 2000 – 2014 มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามมูลค่าตลาดโฆษณาในหน่วยหนึ่งล้านลีราตุรกี (Million TL) ที่แสดงไว้ในภาพที่ 7 ซึ่งสาธารณรัฐตุรกีมีการกำกับดูแลรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการกำกับดูแลการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองด้วย

ภาพที่ 7: มูลค่าตลาดโฆษณาสำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ระหว่างปี 2000 – 2014 ในหน่วยหนึ่งล้านลีราตุรกี (Million TL)

ในด้านคุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ สาธารณรัฐตุรกีกำหนดข้อจำกัดไว้สำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีสัญชาติตุรกีในการประกอบกิจการ โดยใบอนุญาตมีอายุคราวละ 5 ปี นอกจากนี้ สาธารณรัฐตุรกีได้ทำการทดลองออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลตามมาตรฐาน DVB-T2 ก่อนการออกอากาศจริงในเขตพื้นที่กรุงอังการา (Ankara) โดยแบ่งออกเป็นเขตเมืองและเขตชนบท พื้นที่ละประมาณ 2.5 ตารางกิโลเมตร จำนวน 4 พื้นที่ ครอบคลุมประชากร 4.6 ล้านคน ใช้โครงข่ายความถี่เดี่ยว (Single Frequency Network) และกำหนดสถานที่ตั้งของสถานีให้เป็นสถานีโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกที่มีอยู่เดิม

การวางแผนโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลหลังการทดลองออกอากาศแบ่งประเภทการรับสัญญาณออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเป็นการรับสัญญาณแบบเคลื่อนที่ภายในอาคาร ครอบคลุม 16 เมืองใหญ่ และกลุ่มที่สองเป็นการรับสัญญาณเคลื่อนที่ภายนอกอาคาร ครอบคลุมพื้นที่ที่เหลือของประเทศ ซึ่งเป็นไปตามแผนการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล (DVB-T2 Roadmap) จำนวน 2 ฉบับ คือ สำหรับระดับชาติ และสำหรับระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

โครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลของสาธารณรัฐตุรกีประกอบด้วยมัลติเพล็กซ์เซอร์ (Multiplexer) จำนวน 9 มัลติเพล็กซ์เซอร์ แบ่งเป็นย่าน VHF จำนวน 1 มัลติเพล็กซ์เซอร์ และย่าน UHF จำนวน 8 มัลติเพล็กซ์เซอร์ ปัจจุบันมีการใช้งานอยู่ 6 มัลติเพล็กซ์เซอร์ โดยใช้ 5 มัลติเพล็กซ์เซอร์สำหรับการออกอากาศช่องรายการระดับชาติจำนวน 33 ช่องรายการ โดยเป็นช่องความคมชัดสูง (High Definition) 11 ช่องรายการ และช่องความคมชัดปกติ (Standard Definition) 22 ช่องรายการ และใช้ 1 มัลติเพล็กซ์เซอร์สำหรับการออกอากาศรายการในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นจำนวน 11 ช่องรายการ โดยทั้งหมดเป็นช่องความคมชัดปกติ ทั้งนี้ การวางแผนโครงข่าย ความถี่วิทยุ และพารามิเตอร์ที่ใช้ในมาตรฐาน DVB-T2 แสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวางแผนโครงข่าย ความถี่วิทยุ และพารามิเตอร์สำหรับโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล

Frequency	VHF Band (Channel 5 – 10) UHF Band (Channel 21 – 60)
Number of Multiplexers	9 Mux (1 VHF Mux + 8 UHF Mux)
Compression Technique	High Efficient Video Coding (HEVC)
Guard Interval	19/256
Modulation Type	64-QAM
Number of Carriers	32k

ในด้านการใช้งานความถี่วิทยุ นั้น สาธารณรัฐตุรกีใช้งานความถี่วิทยุตามผลการประชุม Regional Radiocommunication Conference (RRC-06 Conference) ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ซึ่งแบ่งพื้นที่การจัดสรรความถี่วิทยุ (Allotment Area) ออกเป็น 96 พื้นที่ และมีช่องความถี่วิทยุทั้งหมดที่ใช้งาน 827 ช่องความถี่ มีสถานีโทรทัศน์รวม 1,399 สถานี ซึ่งรวมสถานีโทรทัศน์ย่อยประเภท Gap Filler ด้วย ในขณะที่สถานีวิทยุระบบเอฟ.เอ็ม. (FM) มีอยู่ทั้งหมดจำนวน 1,059 สถานี ทั้งนี้ พื้นที่การจัดสรรความถี่วิทยุของสาธารณรัฐตุรกีตาม RRC-06 Conference แสดงไว้ในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 พื้นที่การจัดสรรความถี่วิทยุของสาธารณรัฐตุรกี

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานเครื่องรับโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลเป็นความร่วมมือระหว่างสภาสูงสุดวิทยุและโทรทัศน์แห่งสาธารณรัฐตุรกี และสำนักงานมาตรฐานแห่งสาธารณรัฐตุรกี (Turkish Standards Institute) ซึ่งมาตรฐานเครื่องรับดังกล่าวมีชื่อว่า TS 13538 Television Receivers for Second Generation Digital Terrestrial Television System (DVB-T2) – General Requirements

โดยภาพรวมแล้ว ประสพการณ์จากการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลของสาธารณรัฐตุรกีสามารถสรุปได้ดังนี้

- พื้นที่ครอบคลุม จำนวนช่องโทรทัศน์ และจำนวนเครื่องรับที่ประมาณการไว้จะมีน้อยกว่าความต้องการจริง

- ข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้ใช้งานจะเป็นประโยชน์และนำไปสู่ความสำเร็จในการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล
- อุปกรณ์ที่ใช้ในระบบดิจิทัลพบว่ามีคุณภาพดีกว่าอุปกรณ์ที่ใช้อยู่เดิมในระบบแอนะล็อก
- การรับสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลสามารถแบ่งออกได้เป็นการรับสัญญาณได้ซึ่งจะให้ภาพที่ชัดเจน และการที่ไม่สามารถรับสัญญาณได้ซึ่งจะไม่มีภาพปรากฏ
- การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลควรเป็นไปอย่างทั่วถึง
- เครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล แม้จะเป็นเครื่องรับประเภทที่มีราคาถูก แต่ก็ยังคงถือว่ามีมูลค่าสูงสำหรับประชาชนส่วนใหญ่
- กฎหมายที่รองรับการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ยังคงมีข้อบกพร่องในการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล
- การออกอากาศแบบคู่ขนาน (Simulcast) เป็นการสร้างต้นทุนที่เพิ่มเติมสำหรับผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์
- มาตรฐานเครื่องรับโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลต้องมีความชัดเจน
- การดำเนินการตามขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านต้องยึดตามกรอบระยะเวลาที่ประกาศต่อสาธารณะเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน
- หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนคลื่นความถี่ที่ใช้ในการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล
- การกำหนดวันยุติการออกอากาศโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกต้องมีความชัดเจนและสามารถดำเนินการได้จริง
- รัฐบาลและฝ่ายบริหารต้องสร้างความชัดเจนทางนโยบายให้แก่ประชาชน
- ต้องมีการสื่อสารและทำความเข้าใจอย่างโปร่งใสกับผู้มีส่วนได้เสียในการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล
- การประเมินค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส
- การบริการโทรทัศน์แบบไม่ต้องบอกรับสมาชิก (Free to Air) เป็นการบริการที่ต้องได้รับการสนับสนุน

- การดำเนินนโยบายในด้านใดๆ ก็ตามควรได้รับความเห็นชอบจากภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์
- การสนับสนุนของรัฐบาลด้านเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นกลาง
- กระบวนการในการตรวจสอบสัญญาณและพื้นที่ให้บริการควรเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติ

นอกจากนี้ ยังมีประสบการณ์จากการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลที่ควรนำไปสู่การปฏิบัติ ยกตัวอย่างเช่น

- ควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะก่อนการออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล
- ควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล
- สนับสนุนให้เกิดสมาคมหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในกิจการโทรทัศน์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ภาคประชาชนมีส่วนในการรับรู้
- ควรมีการประสานงานการใช้งานความถี่วิทยุในบริเวณชายแดน

4.1.3 ประสบการณ์ของประเทศออสเตรเลียในการเปลี่ยนผ่านไปสู่ดิจิทัล

การเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ในระบบดิจิทัลในประเทศออสเตรเลียได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2544 ซึ่งการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวได้ใช้เทคโนโลยี DVB-T เป็นมาตรฐานในการรับส่งโทรทัศน์ดิจิทัล และได้เริ่มการเปลี่ยนผ่านใน 5 พื้นที่นาร่อง ได้แก่ เมือง Sydney เมือง Melbourne เมือง Brisbane เมือง Adelaide และเมือง Perth โดยกำหนดให้การเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเสร็จสิ้นภายในวันที่ 10 ธันวาคม 2556

การวางแผนนโยบายด้านการเปลี่ยนผ่านของออสเตรเลียได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2538 โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า ABA (Australian Broadcasting Authority) ขึ้น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รวบรวมผู้เชี่ยวชาญในกิจการโทรทัศน์เพื่อศึกษาและอภิปรายทางเลือกที่เป็นไปได้ในการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์จากระบบไปสู่ระบบดิจิทัล ทั้งนี้ การศึกษาเชิงลึกดังกล่าวของ ABA ได้นำมาสู่รายงานที่มีชื่อว่า “Digital Terrestrial Television Broadcasting” ซึ่งจะถูกนำเสนอเป็นแนวทางต่อรัฐบาลออสเตรเลียเพื่อวางนโยบายการเปลี่ยนผ่าน โดยในรายงานฉบับดังกล่าวเสนอให้รัฐบาลออสเตรเลียมอบช่องความถี่จำนวน 7 MHz ให้แก่แต่ละผู้ประกอบการช่องรายการในช่วงเริ่ม 7 ปีแรกของการเปลี่ยนผ่าน และหลังจากนั้นในปีที่ 8 ผู้ประกอบการช่องรายการ (ทั้งผู้ประกอบการภาคธุรกิจและภาครัฐ) ค่อยคืนช่องความถี่ที่ได้รับไปกลับสู่รัฐบาลกลาง ในการนี้ หน่วยงาน ABA

หวังว่า การยุติการแพร่ภาพโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก (ระบบ PAL) จะถูกขับเคลื่อนโดยปัจจัยตลาดและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

ต่อมาในปี 2541 รัฐมนตรีกระทรวงการสื่อสาร เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของออสเตรเลีย ได้แจ้งแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลในเรื่องโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลว่า รัฐบาลได้ตัดสินใจที่จะอนุญาตให้แต่ละผู้ประกอบการช่องรายการโทรทัศน์ ทั้งประเภทให้บริการสาธารณะและประเภทธุรกิจ ให้ใช้คลื่นความถี่จำนวน 7 MHz โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเป็นระยะเวลา 8 ปี ซึ่งผู้ประกอบการสามารถแพร่ภาพและให้บริการทั้งแบบแอนะล็อกและดิจิทัลผ่านช่องทางคลื่นความถี่นั้นได้ ทั้งนี้ การแพร่ภาพโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจะเริ่มขึ้นในวันที่ 1 มกราคม 2544 ในเขตพื้นที่เมือง (Metropolitan area) และจะเริ่มขยายการให้บริการไปสู่พื้นที่ภูมิภาคอื่นๆ ภายในปี 2547

ในช่วงเริ่มการแพร่ภาพโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลนั้น ประชากรออสเตรเลียส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโทรทัศน์ดิจิทัล ส่งผลให้การเปลี่ยนผ่านในช่วงเริ่มต้นมีความล่าช้า กล่าวคือ ในช่วงปี 2550 มีเพียงร้อยละ 28 ของ 7.8 ล้านครัวเรือนออสเตรเลียที่มีการรับสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล แต่อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสนใจว่า ในปี 2553 จำนวนครัวเรือนที่มีการเปลี่ยนผ่านจากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัลมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75 และต่อมาในปี 2556 การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิทัลได้เสร็จสิ้นในทุกพื้นที่และทุกแพลตฟอร์ม (ภาคพื้นดิน เคเบิล และดาวเทียม)

ทั้งนี้ เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ในระบบดิจิทัลเป็นไปอย่างราบรื่น หน่วยงานที่มีชื่อเรียกว่า DBA (Digital Broadcasting Australia) จึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี 2543 หน่วยงาน DBA นี้มีตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงผู้ประกอบการโทรทัศน์ ผู้ผลิตอุปกรณ์ และตัวแทนจัดจำหน่าย เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านพื้นที่และโครงข่ายที่ครอบคลุม วันเริ่มการเปลี่ยนผ่าน การใช้งานได้จริง และความพร้อมของอุปกรณ์ นอกจากนี้ DBA ยังจัดโครงการให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น ผ่านทางโทรศัพท์สายด่วน และทางไปรษณีย์ เป็นต้น พร้อมกันนั้น ยังมีโครงการอุดหนุนทางการเงินในการซื้อกล่อง Set top box ด้วย

และเพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถซื้อกล่องและอุปกรณ์ในการรับส่งโทรทัศน์ดิจิทัลได้อย่างถูกต้อง รัฐบาลออสเตรเลียจึงจัดทำโครงการที่มีชื่อว่า “New labelling scheme” ขึ้น กล่าวคือ โทรทัศน์ที่อยู่ตามท้องตลาดจะมีการติดสติ๊กเกอร์แบบต่างๆ เพื่อแบ่งประเภทโทรทัศน์ให้ถูกต้องตามการใช้งาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- สติ๊กเกอร์ “Digital TV Capable” จะใช้สำหรับโทรทัศน์แบบแอนะล็อกซึ่งต้องมีกล่อง STB ในการใช้งาน
- สติ๊กเกอร์ “Digital TV Ready (Standard Definition)” จะใช้สำหรับโทรทัศน์ที่สามารถรับภาพความคมชัดแบบปกติ
- สติ๊กเกอร์ “Digital TV Ready (High Definition)” จะใช้สำหรับโทรทัศน์ที่สามารถรับภาพความคมชัดสูง

ในส่วนของการประกอบกิจการช่องรายการในช่วงเริ่มต้นการเปลี่ยนผ่านนั้น ผู้ประกอบการช่องรายการประเภทให้บริการสาธารณะ (Public Television) ซึ่งก็คือ Australian Broadcasting Corporation (ABC) ได้เปิดตัวช่องรายการ ABC Kids Channel และช่องรายการ Fly TV ในเดือนสิงหาคม 2544 เพื่อเจาะกลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กและวัยรุ่น ในขณะเดียวกัน ผู้ให้บริการโทรทัศน์ประเภทสาธารณะอีกรายหนึ่ง คือ Special Broadcasting Service (SBS) ก็ได้เปิดตัวช่องรายการ SBS World News Channel ในปี 2545 เพื่อนำเสนอรายการข่าวต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ภายใต้อิทธิพลของปัญหาทางการเงิน (ขาดเงินสนับสนุนจากรัฐบาล) ได้ส่งผลให้ ABC ต้องปิดช่องรายการ ABC Kids Channel และช่องรายการ Fly TV ในเดือนพฤษภาคม 2546 แต่ถึงกระนั้น ในปี 2548 ABC ก็ได้พยายามอีกครั้งเพื่อเปิดตัวช่องรายการ ABC2 เพื่อนำเสนอรายการข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน รายการการศึกษา และรายการสำหรับเด็ก

สำหรับผู้ประกอบการช่องรายการประเภทธุรกิจนั้น ได้เปิดตัวช่องรายการประเภทความคมชัดสูง หรือ HD ในช่วงปี 2550 ซึ่ง Seven Network เป็นผู้ประกอบการรายแรกที่เปิดตัวช่อง 7HD ตามมาด้วยช่อง 10HD และ 9HD นอกจากนี้ ภายหลังจากปี 2552 ผู้ประกอบการช่องรายการประเภทธุรกิจได้รับอนุญาตให้สามารถถ่ายทอดสัญญาณภาพแบบความคมชัดปกติได้ ด้วยเหตุนี้ ในเดือนมีนาคม 2552 ช่อง 10 ได้เปิดตัวช่องรายการกีฬาที่มีชื่อ “One” ตามมาด้วยช่อง 9 ที่เปิดตัวช่องรายการบันเทิงที่มีชื่อว่า “Go” ในเดือนสิงหาคม 2552 และช่อง 7 ที่เปิดตัวช่องรายการ “7Two” ในเดือนพฤศจิกายน 2552

ทั้งนี้ ในปี 2553 ABC ได้เปิดตัวช่องรายการใหม่ ซึ่งมีชื่อว่า ABC News 24 นอกจากนี้ ผู้ประกอบการช่องธุรกิจรายอื่นๆ ก็ได้เปิดตัวช่องรายการใหม่เช่นกัน กล่าวคือ ช่อง 7 เปิดตัวช่องรายการ “7mate” ช่อง 9 เปิดตัวช่องรายการ “GEM” และช่อง 10 เปิดตัวช่องรายการ “Eleven” ต่อมาในปี 2554 – 2555 ช่อง 9 และช่อง 7 ได้เปิดตัวช่องรายการช่องที่สี่ ซึ่งก็คือ ช่องรายการ “9Life” และ “7flix” ตามลำดับ

5. สรุปผลการดำเนินงาน

5.1 การเป็นผู้บรรยายในหัวข้อ “Migration to Digital Terrestrial Television” ของประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ ถือได้ว่าเป็นโอกาสสำคัญที่จะทำให้หน่วยงานกำกับดูแลด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของประเทศอินโดนีเซีย หรือ KPI ได้รับรู้ถึงนโยบายและสถานการณ์การเปลี่ยนผ่านจากโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ซึ่ง KPI และผู้เข้าร่วมประชุมต่างให้ความสนใจต่อนโยบายและกรณีศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

5.2 การเข้าร่วมประชุมของฝ่ายบริหารและพนักงานของสำนักงาน กสทช. เป็นโอกาสสำคัญในเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านนโยบายกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการนำมากำหนดนโยบายของประเทศไทยในอนาคตได้